

Reformationens uttryck och följder

Den moderna forskningen om reformationen har i allt väsentligt inneburit betydande nyanseringar av historieskrivningen. Förvisso stämmer det yttre förloppet, att Luther gjorde sina 95 teser offentliga hösten 1517. Däremot kan man i viss mån ifrågasätta betydelsen av teserna och kanske framförallt av effekterna av just dem. Modern forskning är mer benägen att betrakta reformationen i ett längre perspektiv och betona hur väsentlig senmedeltidens kyrkopolitiska diskussioner var för att bana vägen för reformatörerna. Därtill har forskarna betonat hur lång tid det tog för Luther och andra huvudpersonerna att faktiskt överge reformtanken till förmån för en definitiv brytning med kyrkan. Det är först under senare delen av 1500-talet som de nya konfessionerna formulerades. Processen har med andra ord varit lång, ibland snårig och utgången har inte under dess gång alltid tett sig given ens för de främsta aktörerna.

Numera är uppfattningen vad gäller den svenska reformationen att denna egentligen inte blev genomförd med tydlighet förrän omkring 1600. Under det därpå följande århundradet manifesterades reformationen på olika sätt: *konfessionellt* i en kommunikation uppifrån och ner från predikstolarna vilket ibland beskrivs som en folklig disciplinering, och *politiskt* i det att Sverige agerade som en protestantisk makt både diplomatiskt och militärt. Under den senare rubriken måste också den inrikespolitiska utvecklingen beskrivas där slutligen centralmakten fick kontroll över kyrkan och därefter centralt kunde dirigera en nationell och konfessionell disciplinering som kom att bli ett signum för en svensk modell. Mot denna bakgrund kommer ett symposium nästa år att ägnas *Reformationens uttryck och följder*. Det innebär att vi tidsmässigt i huvudsak uppehåller oss under ett långt 1600-tal. De problem som bör sättas i centrum är det avtryck reformationen gav på olika företeelser inom skilda delar av kulturlivet men också inom samhället i stort i Sverige och Europa.

Det bör framhållas att i reformationsbegreppet inkluderas inte bara den lutherska protestantismen utan även den reformerta och den katolska reformationen; den senare kallas ibland allttjämt för motreformationen.

Vi hoppas att ni som på olika sätt i er forskningen har berört dessa tämligen vida forskningsfält vill med föredrag delta i ett mindre symposium här i Stockholm 23-24 november 2017. I anknytning till symposiet planerar vi även en publikation (peer review). Förslag på tänkbara områden:

1. Reformationens nationella/regionala särarter.
2. Reformationen betraktad ur ett intermedialt perspektiv.
3. Reformationens betydelse för konfessionaliseringen (fattad i vid mening) av samhälle och kultur.
4. Reformationens olika avtryck (exempelvis i konsten, musiken och litteraturen).
5. De problematiska sidorna i reformationen, såsom exempelvis hur man bevarade den medeltida religiösa konsten eller sedvänjorna eller hur man i ett

slags för- men också kanske pur-reformatorisk riktning strävade efter att återvinna en mystisk andlighet i ett samhälle där den konfessionella disciplineringen dominerar (exempelvis pietismen).

Vi hoppas att du vill medverka till ett givande möte och ber dig inkomma med förslag på titel på föredrag och en kort innehållsbeskrivning om max 100 ord till inga.elmqvist@arthistory.su.se senast 18 oktober 2016. De inkomna förslagen skall utgöra grunden för ansökan om finansiering. Om du inte bor i Stockholm vore vi tacksamma om du även kunde skriva om du behöver medel för resa samt övernattnig i samband med mötet.

Sprid gärna denna inbjudan till de duktiga forskare ni känner. Vi är särskilt angelägna att fånga upp masterstudenter, doktorander och postdokare. Icke-medlemmar i Barockakademien ska även bifoga ett kort CV till sitt förslag.

Barockakademiens styrelse